

Jobb i Norden

1. Sterk befolknings- og jobbvekst
2. Målt arbeidsløshet
3. Synkende andel i jobb; fall i sysselsettingsrater
4. Bedre for seniorer enn for de unge
5. Bedre for kvinner enn for menn

Laget som bakgrunn for nordiske møter

September 2016

Tidligere utgitte samfunnsnotat i 2016

Samfunnsnotat	1/15	Storbritannia – litt om økonomi og arbeidsliv
Samfunnsnotat	2/15	OM JOBBER MED TILSKUDD - litt om lønnstilskuddsordninger
Samfunnsnotat	3/15	Foran revidert - bakgrunn for RNB 2016 og statsbudsjett 2017

1. STERK BEFOLKNINGS- OG JOBBVEKST

De nordiske land har sterk vekst i befolkningen; aller sterkest i Norge med over 1 prosent blant dem i yrkesaktiv alder.

Ser vi på det siste året fram til 1.kvartal 2016, er:

- Jobbveksten sterk i Danmark, Island og Sverige
- Lav i Finland og Norge
- I Norge så svak at sysselsettingsraten fortsetter å avta

Sysseletting og befolkning i Norden, 15-74 år, 1.kv.2016

% endring fra året før

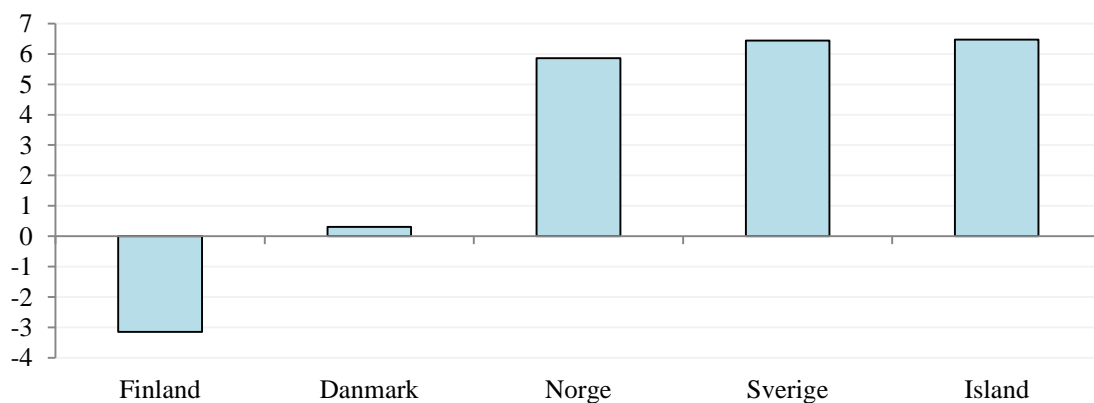
	Befolkning	Sysseletting	Sysselettingsrate
Danmark	0,9	3,2	1,5
Finland	0,3	0,2	0,0
Sverige	0,8	1,5	0,4
Island	1,0	2,8	1,4
Norge	1,1	0,6	-0,4

Kilde: Eurostat

Ser vi det i noe lenger perspektiv; på perioden etter finanskrisen, er:

- Antall jobber nå kommet mer enn 5 prosent høyere enn før finanskrisen i Island, Norge og Sverige
- Omtrent på samme nivå i Danmark
- Klart under i Finland

Sysselettingsendring siden 2008 prosent 1.kv.2008- 1.kv.2016

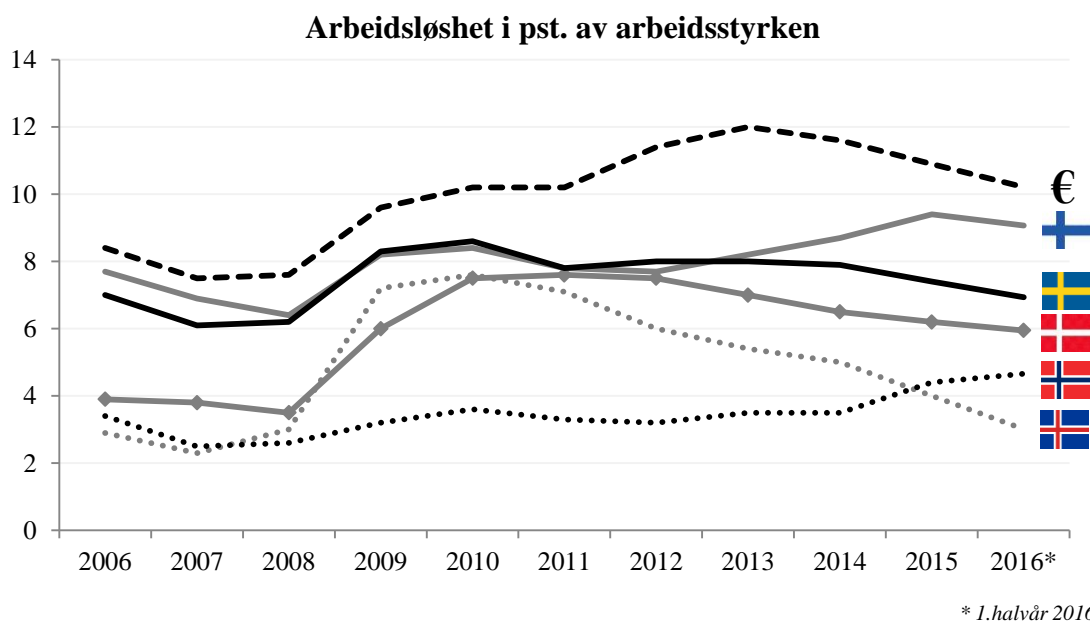

Kilde: Eurostat

2. MÅLT ARBEIDSLØSHET

Utviklingen i arbeidsløsheten vil normalt avspeile jobbvæksten og gå ned når denne er større enn tilgangen av nye arbeidssøkere.

De siste årene viser nedgang i arbeidsløshet i Euro-området, Danmark, Island og Sverige. Særlig i Norge har den steget det siste året.

Kilde: OECD, harmonisert arbeidsløshet.

De siste OECD-tallene for mest mulig sammenliknbare ("harmoniserte") data, gjengitt i figuren, viser at de nordiske land også startet på ulike nivåer for arbeidsløshet før finanskrisen. Den var i alle landene lavere enn for Euro-området, og var klart høyest i Finland og Sverige blant de nordiske. De øvrige tre lå svært lavt i en internasjonal sammenlikning.

Finland har nærmet seg Euro-områdets nivå, mens både Danmark og Sverige har nærmest seg de lave nivåene for Island og Norge

3. SYNKENDE ANDEL I JOBB; FALL I SYSSELSETTINGSRATER

Tallene som uttrykker arbeidsløshetsnivået kan lett undervurdere omfanget av den reelle ledigheten, særlig i dårlige tider. Dårlige utsikter for å få jobb medfører at flere unnlater å søke jobb, og vil dermed ikke regnes med i ledighetsstatistikken. Arbeidsløshetstallene regnes således ikke som andel av hele befolkningen i "arbeidsdyktig" alder.

En annen indikator for situasjonen på arbeidsmarkedet er hvor stor andel som er jobb. Da tallfester man indirekte også det motsatte: hvor stor andel som ikke er i arbeid enten de telles som ledige arbeidssøkere eller ikke.

Andelen sysselsatte er fortsatt høyere i Norden enn i andre land. Det skyldes i noen grad at arbeidsløsheten er lavere. Men det avspeiler først og fremst at arbeidsmarkedet mobiliserer flere til arbeid enn i andre land. Vi sier at yrkesaktiviteten er relativt høy. Det er særlig blant kvinner denne forskjellen fra andre land er markert. Men den høyere yrkesdeltakelsen gjelder også de eldre, der de nordiske land ligger over de andre; dog mindre markert i Danmark og Finland.

Finanskrisen medvirket til at nivået fikk en knekk nedover også i våre land. Fallet i sysselsettingsrate etter 2008 har vært klart størst i Danmark, mens nedgangen har vært minst i Island og Sverige.

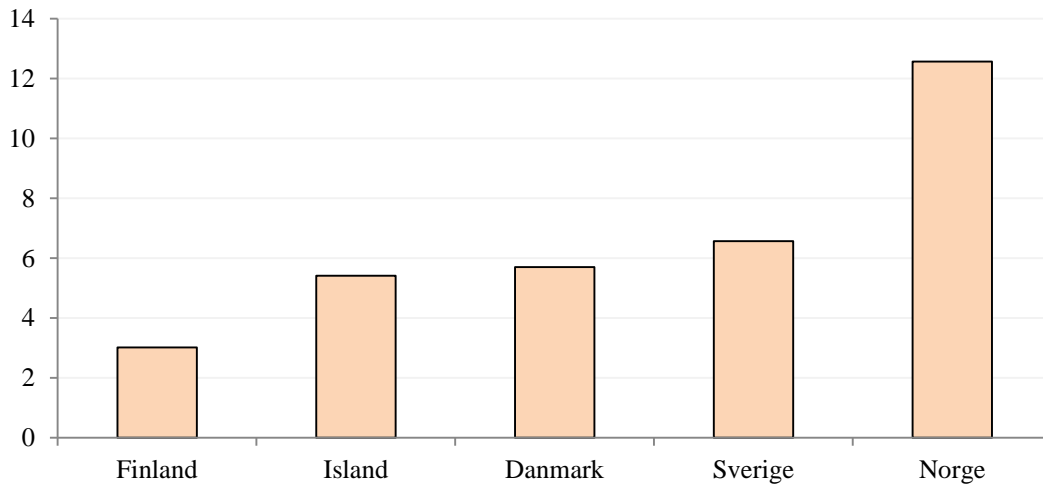
Endring i sysselsettingsrate, prosentpoeng, 1.kv.2008- 1.kv.2016, 15-74 år.

Kilde: Eurostat

Det er flere forhold som påvirker sysselsettingsratene. Graden av økonomisk vekst og demografiske forhold er to av de mest sentrale. Norge skiller seg ut med en særlig høy befolkningsvekst, noe som gjør at sysselsettingsraten går ned til tross for at jobbveksten her har vært større enn i de andre nordiske landene.

Befolkningsvekst i prosent 1.kv.2008 -1.kv.2016, 15-74 år

Kilde: Eurostat

Sammenhengen mellom befolknings- og sysselsettingsutvikling er nærmere beskrevet i den etterfølgende tabell, som sammenstiller tallene i figurene foran.

**Endring sysselsettingsrate, befolknings- og sysselsettingsvekst
1.kv.2008 - 1.kv. 2016, 15-74 år**

	Endring sysselsettingsrate, prosentpoeng	Befolkningsvekst, prosent	Sysselsettingsvekst, prosent
Danmark	-3,5	5,7	0,3
Finland	-3,7	3,0	-3,1
Sverige	-0,1	6,6	6,4
Island	0,8	5,4	6,5
Norge	-4,3	12,6	5,9

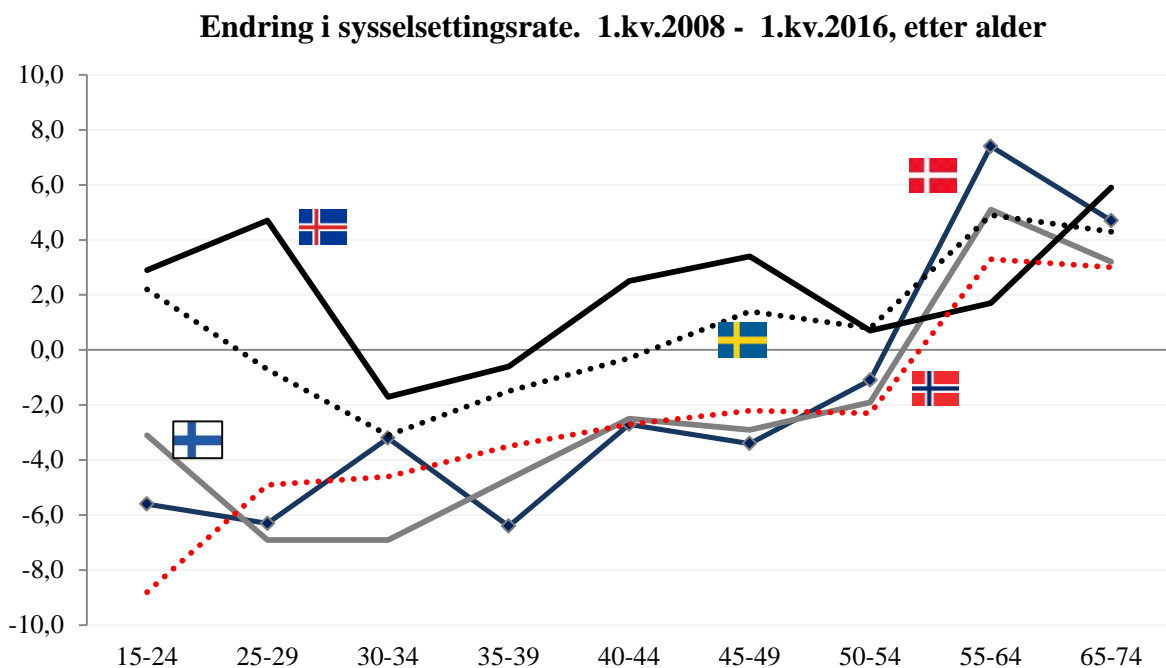
Kilde: Eurostat.

4. BEDRE FOR SENIORER ENN FOR DE UNGE

Som vi viste foran, har utviklingen i sysselsettingsraten (andelen i jobb) vært ulik landene imellom. Det er likevel et felles trekk at de eldre har kommet bedre ut enn de unge.

Figuren nedenfor viser en relativt parallell aldersfordelt endring i sysselsettingsrate i alle de nordiske landene.

Nedgangen i sysselsettingsrate er størst i de yngre aldersgruppene, mens andelen i befolkningen som er sysselsatt har gått opp blant de over 55 år i alle land.

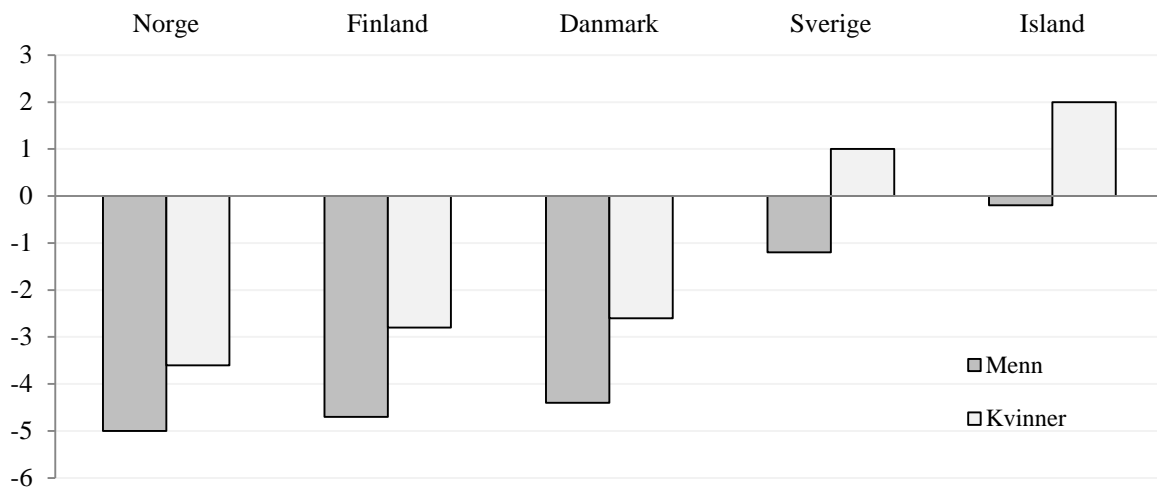
Kilde: Eurostat.

Pensjonsreformer og tilrettelegging for seniorer i arbeidslivet har trolig bidratt til høyere sysselsettingsrate i de høyeste aldersgruppene.

5. BEDRE FOR KVINNER ENN FOR MENN

Nedgangen i sysselsettingsrate er større blant menn enn blant kvinner i alle nordiske land. Dette kan ha sammenheng med at menn i større grad enn kvinner er sysselsatt i konjunkturutsatte næringer, men også en tendens til mer likestilt yrkesdeltakelse over tid. For Norges del spiller det også inn at innvandringen fra EU-land i Øst-Europa har vært større blant menn enn blant kvinner.

Endring i sysselsettingsrate 1.kv.2008-1.kv.2016, 15-74 år, etter kjønn

Kilde: Eurostat.

VEDLEGG

Det enkelte land i prosent av Norden samlet, 2015

	Folketall	Sysselsetting	BNP
Sverige	37,0	37,0	34,6
Danmark	21,5	21,2	20,7
Finland	20,7	19,1	16,1
Norge	19,6	21,2	27,3
Island	1,3	1,4	1,2

Kilde: Eurostat/Nasjonale regnskapene

Sysselsettingsrater i Norden, etter alder, 1.kv.2016

Totalt	Danmark	Finland	Sverige	Island	Norge
15-74 år	65,4	58,6	65,9	79,5	67,3
15-24 år	57,5	36,2	41,2	71,5	48,1
25-54 år	82,7	79,3	85,2	88,6	82,7
55-64 år	65,4	60,5	74,5	84,7	72,4
65-74 år	14,1	10,6	15,7	39,3	19,3

Kilde: Eurostat

Sysselsetting og befolkning i Norden, 15-74 år, 1.kv.2016

	Befolkning i 1000	% endring fra året før	Sysselsetting i 1000	% endring fra året før	Sysselsettingsrate i %	p.p. endring fra året før
Danmark	4 308,7	0,9	2 816,0	3,2	65,4	1,5
Finland	4 090,7	0,3	2 396,0	0,2	58,6	0,0
Sverige	7 295,5	0,8	4 811,2	1,5	65,9	0,4
Island	231,7	1,0	184,2	2,8	79,5	1,4
Norge	3 912,5	1,1	2 633,4	0,6	67,3	-0,4

Kilde: Eurostat